

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122011379
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122011379.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na verejnom zasadnutí konanom dňa 8. augusta 2023 prejednal odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.X.XXXX v C., trvale bytom C., D. E. XX, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/79/2022 zo dňa 28. marca 2023 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného A. B. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/79/2022 zo dňa 28. marca 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) bol obžalovaný A. B. uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d), ods. 3 písm. f) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák., pretože

v čase približne o 20.35 hod. dňa 27.08.2022 na Ulici Opatovskej v Trenčíne v blízkosti materskej školy, po tom ako oslovil poškodeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX, aby mu požičal mobil na privolanie taxíka, čo poškodený odmietol a otočil sa k obžalovanému chrbtom, obžalovaný zozadu priskočil k poškodenému a stiahol mu z pleca tašku v hodnote 25,- Eur, v ktorej bola finančná hotovosť cca 25,- Eur, vreckový nožík značky Dávid Ross v hodnote 15,- Eur, osobné doklady, dioptrické okuliare v kovovom ráme zn. Roshe v hodnote 100,- Eur, zákaznícke karty, platobné karty F. F. a B. G. všetko na meno poškodeného, 25 ks medailí B. A. zo žltého kovu v hodnote 10,50 Eur, čím svojím konaním spôsobil poškodenému A. B., celkovú škodu 175,50 Eur.

Bol za to odsúdený podľa § 212 ods. 3 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. l), 37 písm. m), 38 ods. 2 k trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 4, § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bol poškodený A. B. odkázaný s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Tento rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho v zákonnej lehote obžalovaný napadol odvolaním čo do výroku o vine aj treste.

V písomných dôvodoch odvolania prostredníctvom obhajcu obžalovaný uviedol, že namieta právnu kvalifikáciu stíhaného skutku, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo/65/2013, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 8/2014, v zmysle ktorého:

I. Ustanovenie § 18 Tr. zák. a ustanovenie § 139 ods. 2 Tr. zák. upravujú spôsob riešenia dvoch odlišných právnych otázok a to jednak otázku zavinenia vo vzťahu k okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, a jednak ďalšiu podmienku použitia osobitného kvalifikačného pojmu chránenej osoby, spočívajúcu v súvislosti spáchania činu s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby. Taká súvislosť musí byť daná nielen objektívne, ale z hľadiska páchatel'a aj subjektívne.

II. V zmysle § 139 ods. 2 Tr. zák. možno spáchanie činu voči (na) osobe vyššieho veku (§ 127 ods. 3, § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák.) považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len pri úmyselnom trestnom čine. Zároveň sa vyžaduje, aby páchatel vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatela spáchať trestný čin. Taká subjektívna súvislosť, primeraná postaveniu alebo stavu chránenej osoby, sa vyžaduje aj pri kvalifikačnom použití ostatných ustanovení uvedených v § 139 ods. 1 pod písmenami a/ až d/ a f/ až i/ Tr. zák.

Ďalej uviedol, že na aplikovanie kvalifikovanej skutkovej podstaty v tomto prípade by musela existovať jeho vedomosť o tom, že poškodený je „chránenou osobou“ a tiež existencia subjektívnej súvislosti, že by vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku, a aby túto okolnosť spájal s menším odporom poškodeného. Podľa jeho názoru obžaloba neunesla dôkazné bremeno a je potrebné aplikovať zásadu in dubio pro reo. Skutočnosť, že svedok H. I. na hlavnom pojednávaní popísal poškodeného ako „staršieho pána“ je jeho subjektívne vnímanie. Subjektívne vnímanie obžalovaného nie je možné preukázať zo subjektívneho názoru inej osoby. Ďalej uviedol, že v čase skutku bol pod vplyvom alkoholu, poškodený sedel chrbtom k nemu a nemali medzi sebou žiadny kvalifikovaný rozhovor či kontakt. Nemal možnosť ani úmysel ho sledovať, hodnotiť jeho osobu, len si od neho vypýtal cigarety, nejaké drobné a mobilný telefón. Ďalej uviedol, že k samotnému skutku sa priznal, avšak nesúhlasil s právnou kvalifikáciou. Krádeže sa dopustil v momente, keď poškodený od neho odchádzal preč, teda bol otočený chrbtom, teda nemohol spájať menší odpor poškodeného voči krádeži z titulu vyššieho veku. Zároveň k vedomosti, že poškodený je chránenou osobou sa mohol vyjadriť len on, pričom však o tejto skutočnosti nevedel. Navyiac poškodeného si vybral náhodne, len na základe tiež náhodného stretnutia v pohostinstve. Neexistuje žiadny dôkaz, že by práve vek poškodeného bol motívom, pre ktorý sa dopustil spáchania tohto trestného činu. Jediným motívom spáchania trestnej činnosti bol alkohol, a teda by spáchal skutok bez ohľadu na vek osoby. V súvislosti s výrokom o treste obžalovaný namietal nesprávne určenie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, keď podľa jeho názoru mu mala byť priznaná aj poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák., keďže trestný čin spáchal vo veku blízkom veku mladistvých, v čase skutku mal 20 rokov. Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie alebo aby podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný posúdi ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d) Tr. zák. a v rámci tejto upravenej kvalifikácie mu uloží primeraný trest (peňažný trest alebo trest povinnej práce, s ktorým súhlasil), resp. upustí od uloženia ďalšieho trestu.

Obžalovaný vo vlastnoručne písaných dôvodov odvolania uviedol, že namieta výšku trestu, ako aj nesprávnu právnú kvalifikáciu.

Odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v zmysle ustanovenia § 293 ods. 5 Tr. por. v neprítomnosti obžalovaného, ktorý mal upovedomenie o verejnom zasadnutí riadne a včas doručené fikciou doručenia – vrátením nedoručenej zásielky odvolaciemu súdu dňa 4.7.2023, pričom išlo o zásielku adresovanú mu na adresu, ktorú uviedol na doručovanie písomností. Lehota 5 pracovných dní na prípravu verejného zasadnutia podľa § 292 ods. 4 Tr. por. mal teda zachovanú.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní v rámci konečných návrhov:

· prítomný prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytykaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Pokiaľ ide o výrok o vine v napadnutom rozsudku, odvolací súd preskúmaním veci zistil, že je správny a zákonný. Súd prvého stupňa v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú, pričom písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá všetkým zákonným požiadavkám (§ 168 ods.

1 Tr. por.). Súd prvého stupňa v jeho odôvodnení jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov a ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného, najmä vo vzťahu k namietanej právnej kvalifikácii.

Odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne, podrobné a tiež dostatočne presvedčivo odôvodnené skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, o ktorých nemá ani tie najmenšie pochybnosti a ktoré si v celom rozsahu preto aj osvojil a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Ani odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o vine obžalovaného, keď vykonané dôkazy usvedčujúce ho zo spáchania stíhaného skutku vzájomne korešponujú, dopĺňajú sa a neboli medzi nimi zistené akékoľvek podstatné rozpory. Takéto vykonané a usvedčujúce dôkazy spolu vytvárajú ucelenú reťaz dôkazov, na základe ktorých bolo možné vysloviť bez pochybností logický záver o vine obžalovaného.

Odvolací súd pritom uvádza, že v zásade v konaní nebolo sporné, že sa skutok stal a že ho spáchal práve obžalovaný. Tomuto záveru nasvedčuje aj samotné priznanie sa obžalovaného k jeho spáchaniu, ale aj výpoveď poškodeného A. B. a svedka H. I., ako na to správne poukázal už súd prvého stupňa.

Spornou bola v konaní otázka právnej kvalifikácie skutku, ktorá bola nosnou časťou argumentácie odvolacích námietok obžalovaného (v časti výroku o vine), ktorý v tejto časti najmä poukazyval na to, že nemal vedomosť o tom, že poškodený je chránenou osobou, teda osobou vyššieho veku a svoju trestnú činnosť nespáchal z dôvodu veku poškodeného.

Odvolací súd poukazuje predovšetkým na argumentáciu súdu prvého stupňa, ktorý uviedol nasledovne: Z ich prednesu (B. J. I.) je zrejme, že obžalovaný mal vedomosť o tom, že poškodený je osobou vyššieho veku, komunikoval s ním na viackrát a na rôznych miestach, najprv od neho požadoval cigarety, neskôr nejaké „drobné“, mobilný telefón a nakoniec v čase, keď sa poškodený otočil k nemu chrbtom strhol mu z pleca tašku. Obžalovaný vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a túto okolnosť subjektívne spájal s jeho menším odporom alebo slabšou odvetou.

S touto argumentáciou sa stotožnil i odvolací súd, pričom dodáva, že závery súdu prvého stupňa nie sú v rozpore s názorom vyjadreným v Rozsudku Najvyššieho súdu SR z 3. decembra 2013, sp. zn. 2 Tdo 65/2013 (R 117/2014), podľa ktorého v zmysle § 139 ods. 2 Tr. zák. možno spáchanie činu voči (na) osobe vyššieho veku [§ 127 ods. 3, § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák.] považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len pri úmyselnom trestnom čine. Zároveň sa vyžaduje, aby páchatel vedel, že poškodený je osobou vyššieho veku a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin.

Odvolací súd uvádza, že otázka vedomosti obžalovaného o veku poškodeného a tým podmienené jeho konanie naplňajúce znaky trestného činu, nemusí vyplývať výlučne z verbálneho priznania sa obžalovaného. Môže vyplývať aj z iných okolností a správania obžalovaného, pokiaľ je z nich celkom jednoznačné, že práve vek poškodeného bol dôvod, pre ktorý sa obžalovaný rozhodol spáchať trestný čin na poškodenom.

Odvolací súd v tomto smere uvádza, že z konania obžalovaného je zrejme, že poškodeného, ktorého hoci náhodne stretol v reštaurácii, si pre spáchanie trestnej činnosti následne vybral práve z dôvodu, že sa jednalo o osobu vyššieho veku. V čase skutku mal poškodený 66 rokov, pričom skutočnosť, že sa jedná o staršiu osobu bola na prvý pohľad jasná, poškodeného ako staršieho pána označil aj svedok I.. Obžalovaný nekonal tak, že by bol v prvom kontakte s poškodeným až v čase, kedy spáchal stíhaný skutok, ktorá skutočnosť by mohla nasvedčovať správnosti a pravdivosti jeho obrany o náhlo skratovom konaní, ale predtým poškodeného až trikrát oslovil a niečo od neho pýtal, najskôr v reštaurácii cigaretu, neskôr nejaké drobné a napokon mobilný telefón. U osoby poškodeného si tak robil opakovaný „prieskum“ a po treťom kontakte s ním a odmietnutí požičania mobilného telefónu a otočení sa obžalovanému chrbtom mu náhle stiahol z pleca tašku, s ktorou utekal preč. Trestnú činnosť tak spáchal najmä s ohľadom na vedomosť, že poškodený ako staršia osoba ho ako 20-ročného mladého

muža nebude schopná prenasledovať a prípadne dobehnúť, teda brániť sa voči krádeži, z čoho vyplýva, že jeho trestná činnosť voči poškodenému bola motivovaná práve tým, že poškodený je osobou vyššieho veku, teda chránenou osobou.

Odvolací súd poukazuje aj na názor vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo/79/2019, v zmysle ktorého je dostatočné aj vysvetlenie, prečo muselo byť obžalovanému zrejmé, že ide o chránenú osobu, teda osobu vyššieho veku (ktorá skutočnosť môže byť zrejmá aj na prvý pohľad z výzoru tejto osoby), ako aj súvislosť medzi spáchaním stíhaného trestného činu a vekom poškodenej osoby dôvodiac, že obžalovaný vzhľadom na vek tejto osoby mohol dôvodne predpokladať, že jej obrana môže byť málo účinná.

Obžalovaný tak aj podľa názoru odvolacieho súdu naplnil po právnej stránke všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno d), odsek 3 písmeno f) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno e) Trestného zákona., pretože si prisvojil cudziu vec, tým, že sa jej zmocnil, čin spáchal na veci, ktorú mal iný pri sebe a čin spáchal na chránenej osobe - osobe vyššieho veku. Tohto trestného činu sa obžalovaný dopustil v priamom úmysle.

Odvolací súd následne podrobil svojmu prieskumu aj výroky napadnutého rozsudku o uloženom treste a spôsobe jeho výkonu. Po preskúmaní správnosti a odôvodnenosti týchto výrokov dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je ani v tomto smere dôvodné.

Podstatou odvolania obžalovaného v časti výroku o treste bola nesprávnosť uloženého trestu odňatia slobody, ako aj neprimeraná prísnosť uloženého trestu odňatia slobody.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., teda že sa k spáchaniu trestného činu priznal a tento úprimne oľutoval a jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., že už bol za spáchanie trestného činu odsúdený. Vzhľadom k tomu bol toho názoru, že trest uložený na samej dolnej hranici trestnej sadzby je trestom primeraným a zároveň naplňajúcim podmienky tak individuálnej, ako aj generálnej prevencie.

Odvolací súd úvodom uvádza, že sa plne stotožnil s názorom súdu prvého stupňa nielen pokiaľ ide o výmeru uloženého trestu odňatia slobody a nevyhnutnú potrebu výkonu tohto trestu, ale aj správne určenom pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Súd prvého stupňa sa dôsledne riadil všetkými zásadami pre ukladanie trestov v zmysle § 34 Tr. zák. a správne pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadal najmä na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti nápravy, pričom trest uložil na dolnej hranici trestnej sadzby. Odvolací súd preto nezistil žiadny dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o treste z dôvodu jeho nesprávnosti (§ 321 ods. 1 písm. d) Tr. zák. alebo neprimeranej prísnosti (§ 321 ods. 1 písm. e) Tr. por.).

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku obžalovaného, že súd prvého stupňa mu nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák., teda že spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých, k tomu odvolací súd uvádza, že uvedený postup súdu prvého stupňa považuje za správny. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že hoci nie je sporné, že obžalovaný spáchal stíhaný skutok ako 20-ročný, uvedená skutočnosť ešte neznamená splnenie podmienok pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti. Pre jej priznanie musí byť splnené aj to, že táto skutočnosť (vek) mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť. V prípade obžalovaného je potrebné zdôrazniť, že sa nejednalo o jeho prvú trestnú činnosť. V minulosti už bol totiž podmienene odsúdený za spáchanie úmyselného trestného činu násilného charakteru (ublíženie na zdraví podľa § 156 Tr. zák.), s trestným konaním tak už mal svoju skúsenosť (viď odsúdenie trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/73/2020).

Naviac sa javí ako potrebné zdôrazniť, že teraz stíhanú trestnú činnosť spáchal iba niekoľko týždňov po tom, čo mu bol doručený trestný rozkaz Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/34/2022, ktorým bol uznaný za vinného pre majetkovú trestnú činnosť, pričom mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

Uvedené okolnosti svedčia podľa názoru odvolacieho súdu jednak o správnosti záverov súdu prvého stupňa o nepriznaní poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. d) Tr. zák., ale aj o tom, že predchádzajúce

podmienečné odsúdenie nemalo na obžalovaného dostatočný výchovný vplyv a nespĺnilo zákonom predpokladaný účel.

V prípade obžalovaného tak ide o osobu, ktorá napriek svojmu nízkemu veku sa javí ako ťažšie napravitel'ná, nakoľko je teraz odsúdená už tretíkrát pre úmyselnú trestnú činnosť (jedenkrát aj ako mladistvý), pričom v teraz prejednáwanej trestnej veci tak obžalovaný konal iba krátko po prevzatí odsudzujúceho rozhodnutia na nepodmienečný trest v inej jeho trestnej veci.

Preto v zhode s názorom súdu prvého stupňa aj odvolací súd považoval osobu obžalovaného vzhľadom na jeho predchádzajúci život za osobu, ktorej náprava a schopnosť viesť riadny život v budúcnosti je výrazne sťažená.

Z týchto dôvodov preto uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 3 roky nepodmienečne nemožno v žiadnom prípade považovať za neprímerane prísny a uložený v rozpore so zásadami ukladania trestov (§ 34 Tr. zák.) tak, ako to má na mysli ustanovenie § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por.

Uložený nepodmienečný trest na dolnej hranici trestnej sadzby dostatočne zohľadňuje aj priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu, ako aj jeho oľutovanie, všetky okolnosti spáchania trestného činu a zároveň v rámci individuálnej prevencie vytvorí vhodné podmienky na výchovu obžalovaného k tomu aby viedol riadny život a v rámci generálnej prevencie dostatočným spôsobom zabezpečí odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania obdobných trestných činov a tiež dodá pocit právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Tento trest zároveň dostatočne vyjadruje morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou.

Odvolací súd sa napokon stotožnil aj s názorom súdu prvého stupňa o zaradení obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Hoci súd prvého stupňa nedôvodne vo výroku o spôsobe výkonu trestu odňatia slobody použil okrem ustanovenia § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. aj ustanovenie § 48 ods. 4 Tr. zák. a nesprávne uviedol v odôvodnení, že obžalovaný mal byť zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, odvolací súd vzhľadom na konečnú správnosť zaradenia obžalovaného pre výkon trestu nepovažoval za potrebné tento výrok opraviť. Pre doplnenie odvolací súd uvádza, že obžalovaný pred spáchaním teraz stíhanej trestnej činnosti (27.8.2022) nebol vo výkone trestu, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin. V prípade jeho trestnej minulosti prvé odsúdenie bolo podmienečné a druhé nadobudlo právoplatnosť až 9.11.2022.

Z takto rozvedených dôvodov preto odvolací súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.